

Doğumunun 100. yılı dolayısıyla

BÜYÜK YAZAR MUSAHİPZADE CELAL

Şu muhakkak ki, Türk tiyatrosu tarihimizdeki tiyatro yazarları arasında en çok ün salmış ve bilhassa geçmiş tarihimizi en iyi şekilde gözlerimizin önüne seren yegâne isim olarak Musahipzade Celâli görürüz.

Onun eserleri, Shakespeare, Moliere gibi ölmez damgasını taşırlar.

Bu büyük yazarın doğumunun 100 ci yıldır bu sene.

Ve işte bunun içindirki İstanbul Şehir Tiyatrosu, bu ölümsüz dahinin en çok sevilen bir eseri olan (Bir Kavuk Devrildi) sini tekrar sahneye koyarak, Onu anıyor, yaşıyor ve bilhassa yeni nesile tanıtip sevdireyor.

Bu kadirşinaslık muhakkak ki en iyi semerelerini verecektir.

Gönül isterdiki ,en iyi kalemşörllerimiz, bu ünlü yazar hakkında bildiklerini, anılarını yazsınlar ve bibliyografisini bir kitap halinde neşretsinsinler.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosunun kıymetbilir Müdürü Sayın Bay Basri Dedeoğlu himmeti ile neşrolunan broşür-program, bu iş için bir öncü o-

labilir kanısındayız.

Bu seneki Rumeli Hisarı temsilleri ile anılan Musahipzade Celâl'in diğer eserleride peyderpey temsil edilmelidir. Bu, bir nevi ihtiyaçtır.

Emektar aktörlerimiz büsbütün göçmeden, bu işi yenilere pekte güzel devredebilirler. Eski üsul yaşayışlarımızı, adetlerimizi onlara gösterecek ve öğretecek kaç kişi kaldığı şu fani dünyada?

1868 senesi Ağustos ayında Cihangirde dünyaya gelen Musahipzade Celâl, Gazhane Başkâtibi Musahipzade Mehmet Ali beyin oğludur.

Tophanedeki Firuzağa Sübayan okulunu bitirdikten sonra, gene o semtin Fevziya Rüştiye sinde, daha sonrada Numunei Terakki idadisinde okumuştur.

Hukuka devam ettiği yıllarda, Babıali tercüme odası kâtipliğine tayin edilmiştir.

En çok merak sardığı tarih ve edebiyatla fazla ilgilenmiş ve o devirlerde İstanbulda yabancı heyetler tarafından oynanan (Bel Elen), (Maskot), (La Dam o Kamelya), (Othello), gibi eserler görerek tiyatro zevkini artırmıştır. Gençli-

H. AYVAZ

ğinde amatör olarak Orta Oyunu oynayan arkadaşlarına katılmış, ve bu sarrafın iç alemle-rinide girebilmiştir. O devrin tiyatro eserlerini okumuş, Türk tiyatrosuna büyük emeği geçen merhum Minagyan efendinin bütün oyunlarını takip etmiştir. Hatta, ilk eseri olan (Köprülüler) Minagyan tiyatrosunda oynanmış ve çok beğenilmiştir. (1912).

Fakat, Musahipzadenin tanınmasına ve sevilmesine muhakkakki İstanbul Şehir Tiyatrolarımız **önayak** olmuşlardır.

Bu ölümsüz yazarın oynarmış ve çoğu tab edilmiş eserleri şunlardır.

İstanbul Efendisi, Macun Hokkası, Bir Kavuk Devrildi, Aynaroz Kadısı, Fermanlı Deli Hazretleri, Lâle Devri, Mum Söndü, Pazartesi - Perşembe, Yedekçi, All: Ases, Demirbaş Şarl, Selma, Gül ve Gönül, Kafes Arkasında, Balabanağa, Genç Osman ve saire.

Verdiği sayısız ve birbirinden güzel eserlerle edebi bir abide gibi ölümsüz olan Musahipzade Celâl, uzun müddet Şehir Tiyatroları dramatürlüğü elmiş ve 81 yaşında iken, 20 Temmuz 1959 da Üsküdar'daki baba evinde ölmüştür.

Merhumun (Bir Kavuk Devrildi) sini, Rumeli Hisarındaki tarihi kaleler arasında seyir ederken, onun eserleri ile ün yapmış Hazım'lar, Küçük Kemâl'ler, Behzat Butak'lar, Halide Pişkin'ler, Saitler birer birer gözlerimizde tekrar canlandılar. Bu güzel eserleri yazarla birlikte, onları yaşatanlarda nur içinde yatsınlar.

Musahipzade Celâl'in 100'nci yılını kutluyan kadirşinas Şehir Tiyatrosu Sayın Müdürü ile bütün sanatkârları tebrik ederken, yeni Belediye Reisi-miz pek Sayın Dr. Fahri Atabeyden bir ricamız olacak.

Musahipzade'nin öldüğü Üsküdar'daki baba evini müze haline getirip saklanamaz mı acaba? Meselâ, Şairi Azam Abdülhak Hamide yapıldığı gibi.

